

KUŞADASININ TARİHİ CAMİLERİ

KALEİÇİ CAMİ-1618

Sadrazam Öküz Mehmet Paşanın şehrin yeniden imarı sırasında **1618** yılında yapılmıştır. Sadrazamın ölümünden bir yıl öne bitirilip ibadet açıldığı için Sadrazam Öküz Mehmet Paşa Cami olarak da bilinir. **1830** yılında büyük bir onarım görmüştür. **Tek şerefeli minaresi** sağdadır. Giriş kapısının kanatları geometrik geçmeler ve sedef kakmalarla süslenmiştir. Plan ve mimarisi yönünden Aydın ve yöresinde yapılan camilere benzer. **Cami kare planlı** olup , kesme taştan yapılmış ve **12 kenarlı, 16 pencereli** bir kasnak üzerine oturan merkezi bir kubbe ile örtülüdür. **Kubbeyi taşıyan kasnak dört köşede kemerli payandalarla** desteklenmiştir ve üzeri **kurşun** kaplıdır. Caminin iç kısmındaki **mihrap Barok** özellikler gösteren yuvarlak kemerli bir niş biçimli şeklin-dedir ve iki yanında **Korint** biçim sütunlar bulunmaktadır. Son cemaat yeri ağaçtan yapılmıştı ancak **1978** yılında yapılan tamiratta betonarme olarak yenilenmiştir. Aynı yıl cami bahçesine kuran kursu binası ilave edilmiştir. **1998** yılında bahçede bulunan lojman ve kuran kursu binası yıkılıp yerine Kuşadalı hayırseverlerin yardımı ile bugünkü **müftülük binası** yapılmıştır. Kaleiçi cami içinde birde **İlyas ağa** adlı vakıf kütüphanesi bulunmaktadır. Kuşadası'ndaki camilerin içinde en eskisi ve birinci derecede anıtsal yapı olarak tescil edilmiştir. **1800 m2 arsa** üzerine bahçeli tarzda inşa edilmiş olan cami **550 kişi kapasitelidir**. Caminin cümle kapısı , **Osmanlı ağaç işçiliği geleneğinde**, geometrik biçimli geçmelerden meydana ge-lir. Bu geçmeler **sedef, gümüş ve fildişi kakmalardan** oluşur. Kaleiçi cami şu anda köklü bir restorasyondan geçmektedir ve önümüzdeki yaz aylarında tekrar ibadete açılacaktır.

HATİCE HANIM CAMİ

658 yılında Söke hamisi **İlyas ağanın hanımı Hatice Hatun** tarafından yaptırılmıştır. **Kesme taştan yapılmış kare planlı, 16 köşeli kasnağa oturan bir kubbe ile örtülüdür**. Camiyi aydınla-tan iki kat pencerelerin üst sıralardaki bölümü alçı şebekeli ve vitraylıdır. Son cemaat yeri sonradan eklenmiş olup **Bağdadi** bir işçilik gösterir. **Mihrap ve minberi çok sadedir. Tek şerefeli silindirik minaresi sekizgen bir kaide üzerine oturtulmuştur**. Evliya çelebi seyahatnamesinde bu cami için şöyle yazmıştır. “ **Bu kalenin (öküz Mehmet paşa kervansarayı) varoşu, kalenin kible ve güneyindedir. Bayırlar üzerinde bağlı bahçeli konaklardır. 30 mahalle, 9 mihraptır. Bilhassa varoş kapısından taşrada ulu yol üzerinde Hanımiyye camiinin tarihidir.** “ Bu caminin kitabesinde ;

“ **Hazreti Hâce Hatice hanım-ı Ali nûvaz**

Yüce şerefli hazreti Hatice hanım

Mabedül, bade bünyad eyleyip cay-ı niyaz

Kulların dua yeri ibadethane inşa ettirdin

Hasbeten lillah yaptı barekallah zadiya

Allah rızası için yaptı bu şahsa Allah bereket versin

Arifane oku tarih pak kılıp beş vakit namaz (sene 1068 hicri)

Bilerek oku tarihini, kıl beş vakit namaz (Miladi 1658)

Sözleri yazılıdır ve Ebced hesabı ile tarih düşürülmüştür.

HACI İBRAHİM CAMİ

Kuşadası eşrafından **İbramaki** diye bilinen ve çok sevilen **Hacı İbrahim** tarafından yaptırılan caminin inşa yılı bilinmiyor ancak **1952** yılında tamir ettirilmiştir. **Kare planlı, ahşap tavanlı olup, içerisi tek sıra pencerelerle aydınlatılmıştır.** Yuvarlak kemerli giriş kapısının üzerinde **yağlı boya bitkisel motifler** bulunmaktadır. **Minberin** çok sade olmasına karşılık, **mihrabı** oldukça gösterişlidir. **Beş kademeli mihrap, mukarnas ve kıvrık dallarla bezenmiştir.** Üst kısımlarındaki madalyonların içine **Allah** ve **Muhammed** isimleri yazılmıştır. Bu camimiz ne yazık ki geçen yıl çıkan bir **yangınla büyük hasar görmüş** ve şu anda kapalıdır. **Aydın Vakıflar Müdürlüğüne restore edilmeyi beklemektedir.**

TÜRKMEN CAMİ

1650 yılında Türkmen aşiret beyleri tarafından yaptırılmıştır ve 1952 yılında onarılmıştır. Dik-dörtgen planlı , ahşap tavanlı bir yapı olup iki sıra pencerelerle aydınlatılmıştır. Son cemaat yeri geç dönemlerde yapılmış, mihrap ve minberi oldukça sadedir. Girişin sağındaki minare tek şerefeli olup çokgen bir kaide üzerine oturmuştur.

Kaynak : İBRAHİM TÜREDİOĞLU-Kuşadası Müftüsü